

9 МАЙ – ХОТИРА ВА ҚАДРЛАШ КУНИ

O'zbekiston adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЬЯТИ

Haftalik gazeta 1956-yil 4-yanvardan chiga boshlagan

e-mail: info@uzas.uz

2016-yil 6-may №19 (4366)

ТАРИХДАН САБОҚ ЧИҚАРИБ

Урушдан олдин Ўзбекистонда 6,5 миллионга яқин аҳоли яшаган бўлса, шундан 1,5 миллионы жангларда бевосита иштирок этган бўлиб, 500 мингта яқин юртдошимиз шу урушда ҳалок бўлганини, қанчаси бедарак кетганини, қанчаси майб-мажруҳ бўлиб қайтанини ҳисобга оладиган бўлсак, бизнинг ҳалқимиз фашизм балосига қарши курашга қандай ҳисса кўшганини тасаввур қилиш қийин эмас.

* * *

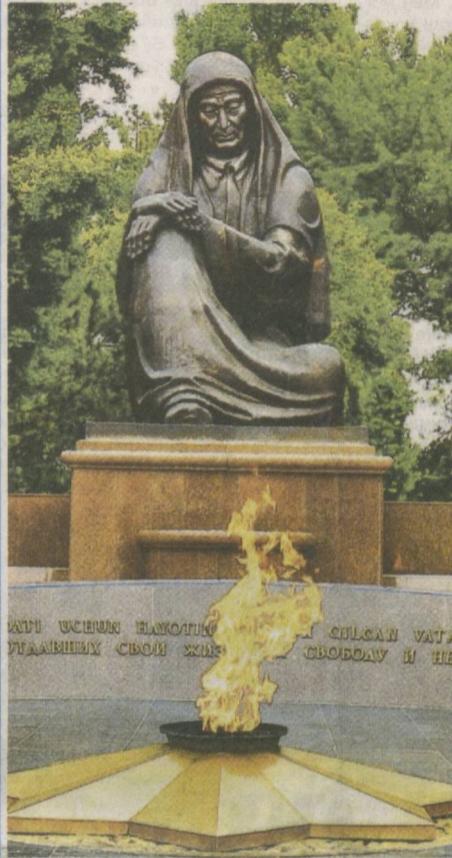
Айни шу кунларда ҳалқимиз уруш даврида бошидан кечирган оғир синовларни яна ва яна бир бор хаёлимиздан ўтказар эканмиз, ўтмиш воқеалар, албатта, барчамизни ўйлантиради ва керакли хулосалар чиқаришга даъват этади.

* * *

Одамларимиз боши узра чарақлаб турган офтобни, мана шу мусаффо осмонни улкан баҳт, тинчлик-осойишталик, фаровонлик белгиси сифатида қабул қиласди. Ана шундай бефубор осмон остида шукроналик туйгуси билан яшайтган инсонлар бундай баҳтни, бундай қувончни бошқалар билан баҳам кўришни, ҳаёт лаззатини ўз яқинлари, дўстлари билан биргалида тотишини истайди. Инсон аслида баҳт учун яратилган. Инсон инсон бўлиб яшаш учун дунёга келган.

Ислом КАРИМОВ

"Ўзбек ҳалқига тинчлик ва омонлик керак" асаридан.

ТИНЧЛИК ҚАДРИ

Умрни оқар дарёга қиёс этишади. Бу ҳақиқатни англаб этиш учун жуда катта ақл керак эмас. Чунки ўтган дамлар асло ортга қайтмайди. Шоир айтмоқчи, ўтган дамни на афсус, на кўз ёш, на баҳона ортга қайтаришга қодир. Шундай экан, Худо тақдир қилиб берган лаҳзаларни гўзал ва бетакрор яшашга интилиш зарур. Ҳаётимиз давомида фақат эзгу ишлар, ҳайрли амаллар қылсанкина кўнглиминда ўтган умрдан ризолин руҳи бўлади. Бу эса бизни чин маънода баҳтиёр қишига айлантиради. Бугун юртимиз тинч, осуда, шаҳар-қишлоқларимиз кундан-кун чирой очиб бораётir. Ана шу неъматларнинг барчаси қишига хотиржамлик багишлади. Аслида ҳам бу оламда хотиржамликдан, тинчликдан бебаҳо бойликнинг ўзи йўқ. Бу кунларнинг қадрига етиб яшаш, шукронасини қилишга ҳар биримиз бурчлимин. Агар теран назар ташласанг, ҳаётнинг ўзи ҳар қадамда сенга ибратга молик ҳолатларни кўрсатади. Ижодга дахлдор одам бўлганим учунми, мен ҳам ҳамма нарсадан улту олиб яшашга интиламан. Кишиларнинг фикрларидан, ҳикояларидан, хатти-ҳаракатларидан сабоқ олмоқка ҳаракат қиласан. Бугун хотиримга келган ана шундай ҳаётий ҳақиқатлардан баъзи бирларини сизга ҳам илинмоқ истадим.

БОБОМНИНГ ҲИҚОЯСИ

Боболарни ҳамма набиралар яхши кўрса керак. Чунки улар набираларга жуда меҳрибон бўлишади. Уларнинг ҳамма эркаликларини кўтаришиди. Нима деса шу нарсанни мухайё қилиб қўйишга ҳаракат қилишади. Боболарга ҳам набираларнинг барча шўхликлари жуда ёқса керак. Буни шундан биламан, шўхликларим ҳаддад ошиб кетган чоғда онам танбех берарди, бобом эса ёнимизни олиб. "Инданда кизим, бу гўдаккиналар бобосига эркалигү шўхлик қиласаси кимга қиласди", дерди. Онамнинг эса ҳар доимигдек жавоби тайёр, "Сизни ҳадеб безовота қилишиб масин дейман-да". Бобом ҳам ҳар галги жавобини айтади, уларнинг ўзи бир баҳт, шўхлик ва эркаликлари ҳам бир баҳт. Шунни таъкидлашим қерак, бобом шўхликларига чегараси ҳакида ҳам бизга айтб қўярди. Албатта, биз унинг ҳамма айтганларига "лаббай" дея жавоб қайтардик. Менга бобомнинг ёртак айтишидан ҳам бошидан кечирганини ҳакида сўзлаши ёқарди. Баъзи ҳикояларни тақрор сўзлаб берасиз, деб холи жонларига қўймас эдим. Энди билсан баъзи нарсалар ҳакида сўзлаши бобомга бир дунё изтироб бўлар экан. Аммо бола кўнгли шу нарсаларни қаэрден ҳам билярди. Мана бу ҳаётий воқеа тафсилоти хотиримда мухлослиб қолган. Уни бобом тилидан сўзлаб бераман.

Шукrona

Мени ҳам урушга кетдим. Поездга чиқиб, жонажон Ўзбекистонимдан, меҳрибон ота-онам бағридан олисларга кетдим. Урушнинг даҳшати... буни жатто эслагим ҳам келмайди. Аммо, болажоним, тинчликнинг улуғ неъмат эканлигини билишинг учун буларни айтиб беришим керак. Хизматнинг биринчи куни. Ўқ товушлари... бомбаларнинг кўрқинчи гумбургумбурлари... одамларнинг бақир-чакирлари... ўш-яланларнинг йиги-сигилари...

Жуда кўрқиб кетганман. Бир кўпининг тагида беркиниб бар кечани қалтириб ўтказганман. Аммо бу уруш. Унга келдигми, кўлингта курол олиб душманга қарши жанг килишинг шарт. Ҳамисан, ноҳақимсан одам ўлдиришинг керак. Мен ҳам шу ишларни қилидим.

Бир куни ўрмон ичидаги хизматдош дўстлар билан тушилк қилишимизга тўғри келди. Консерва кутиларимизни очиб таом ёйшига хозирлигни кўра бошладик. Бирор кўлига энди нон олган, бирор консерва кутисини очишини бошлаган, яна бирор қозони очиб овқатни оғзига олиб борай деган маҳал қўйемат бошланди. Отишмалар. Ёнимда турган дўстимнинг бўғзини ўкteshish ўтди. Бечоранинг оғзига олиб борган таоми томогидан ўтмади. У ёнимда жон таслим килди. Менинг елкамга жароҳат етди. Яна кимнингдир оёғи, кимнингдир эса кўлияралди. Буларнинг барчаси кўз очиб юмгунча содир бўлди.

Давоми иккичи сахифада.

Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги томонидан мустақиллигимизнинг 25 йиллик

кутлугу санасига багишlab юртимизнинг барча вилоятларида "Кечаким эдигу бугун ким бўлдик, ётрага қандай юксак мэрраларни эгаллаймиз?" шиори остида мактаблар, ўкув юртлари, ҳарбий қисмларда сермазмун учрашув ва мулоқотлар ўтказилмоқда.

КИМ ЭДИГУ КИМ БЎЛДИК?

Ўтган ҳафта таникли ижодкорлар ва санъаткорлар иштироқида Наиманган вилоятида кўтарилиб ўтказилган мазкур тадбирлар айни кунларда Сурхондарё ви-

лоятининг шахар ва қишлоқларида Ифтихор

Атоқли санъаткорлар, ҳалқ шоир-

лари, театр ва кино актёрлари, эстрада хонандалари ва олимларнинг ёшлар билан учрашувлари Термиз шахридан бошлап барча туманлар, ёнг чекка қишлоқларнинг ҳам файзи гайзин қўшиб, дилларга қувонч изоҳида оловдан ўтказилмоқда.

Изоҳида оловдан ўтказилмоқда.

чиқишлирда истиқол фояси, Ватанинни севиш ва ардоклаш, садоқат ва фидойилик кўрсатиш, ватанпаварлик ва элпарварлик, миллий руҳиятимизга ёт фояларга қарши кураш, юртимиздаги тинчлик ва осойишталик, фаровон ҳаёт, ўзлиникинга англаш мавзулари кент камрабон олинмоқда. Қизғин учрашув ва сукбатлар, шиору санъат аҳлининг

назму наволари келажагимиз эгаси бўлган ёшларнинг кучига куч қўшиб, Ватан истиқболи ўйлудаги эзгу максадларга илхомлантироғди.

Сурхондарё вилоятида ўтайдиган тадбирлар ҳақида муфассал сўз юртитилган мақолани газетамизнинг келгуси сонида ўқийсиз.

МИРТЕМИР,
Ўзбекистон ҳалқ шоири

МЕНИ ЁД ЭТ

Қора кўзли ва гул дийдор,
Баҳор чоғи мени ёд эт!
Хиёбонда кезар бўлсанг,
Наҳор чоғи мени ёд эт!

Қора кўзли, сўлим диддор,
Сенга айтай сирим ошкор,
Агар кечса кечант белор,
Саҳар чоғи мени ёд эт!

Қора кўзли, вафоли ёр,
Ажаб хилват, чамаизор бор,
Кўзинг тушса этар ҳумор,
Ҳумор чоғи мени ёд эт!

Қора кўзли ва гул дийдор,
Бўлай жанѓа шижоаткор,
Агар ўлсам, сўрай тақор,
Баҳор чоғи мени ёд эт!

Қора кўзли ва гул дийдор,
Бўлай жанѓа шижоаткор,
Агар ўлсам, сўрай тақор,
Баҳор чоғи мени ёд эт!

росини ўрганиш ва тарғиб этишида Ўзбекистон наўойшуносларининг ҳиссаси нақадар улкан аҳамиятта эга эканлиги, унинг мукаммал асрарлар тўплами фокат бизнинг юртимизда иккى марта нашр этилгани айтиб ўтилди. Айни пайтда Алишер Навоийнинг ижодий меросига қизикин Афғонистон, Ҳиндистон, Покистон ва бир катор туркий тилил мамлакатларда кунт билан ўрганилаётганига гувох бўлди.

Шу боис Ўзбекистондан тақлиф этилган ҳайъат шубҳи ҳалкаро анжуманд иштироқ этар экан, у ўз олдига асосий вазифалардан бирин сифатида мустақиллар шароғи билан мамлакатимизда ҳалининг миллий ўзлиги ва мавзанинг қадрятларни тишкалаш борасида оширилаётган ишлар, маърифат, фан, маданият ва бошқа соҳалардаги ютукларни тағриб этиш, хусусан, Навоийнинг бўлук сиймаларнинг ватанинида юксак даражада эъзозлананаётганини килишадан иборат ҳам эди.

Ҳалқаро тинмай рўй берадиган бир шароитда буюк Навоийнинг ўшиб дохиёна ўтилгари инсоният тарихининг барча давларни учун долзарб бир чакирик тарзида янграйди:

Олам аҳли биллигизим, иш эмас душманлиг,

Ёр ўлон бир-бирингизгаким, эзур ёрлиг иш.

Шу нутқи назардан Афғонистон 575 йиллигига багишланади.

Кобул шахридан ҳалқаро илмий анжуман ташкил этилгани умидбахши воеҳа бўлди. Бир томондан, Алишер Навоий Темурийлар давлатининг Ҳуросон вилояти поҳтаҳи бўлган, ҳозир Афғонистон Ислом Республикаси таркибидаги Ҳирот шахрида түғилган, шу шахарда умрининг асосий қисмими ўтказган ва дағи этилган бўлса, бошқа томондан, бу мамлакатда истиқоматли кўлувчи йирик ҳалқарлардан бирин махаллий ўзбек қавми ташкил этиди.

Алишер Навоий асрарларни кўп асрлардан бери

Шарқ ва Гарб тарихчиларининг ҳам башка фан соҳалари вакилларининг ҳам дикъат-эътиборин ўзига тортиб келмоқда.

Шу жихатдан навоийшуносликда

эришилган ютуклар ва келгисидаги вазифаларни

билилаб олиш нутқи наизаридан Алишер Навоий яшаб иккодан юлган заминда ҳалқаро анжуман ўтказилиши мухим сийсий, ихтимоий ва илмий-амалий аҳамиятта молик тадбирлардан бири бўлди.

Алишер Навоий асрарларни марказий Осиё ҳалқлари, хусусан, Ўзбекистон, Афғонистон, Эрон, Ҳиндистон, Покистон, Хитой, ҳалқаро тарихидаги ютасидаги қадимий тарихга эга бўлган муносабатларнинг узвий ҳалқаси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда.

Анжуманда буюк шоир ва мутафаккирнинг ижодий ме-

ҲАЗРАТ НАВОИЙГА ЭҲТИРОМ

Башарият тарихининг ижтимоий-сийёсий, илмий-маданий соҳаларида

салмоқли ўрин туттган сиймолардан бири, ўзбек ҳалқининг ифтихори

Алишер Навоий улуг шоир ва адаб, қомусий илм соҳиби бўлиши

баробарида йирик давлат арбоби ҳам эди.

Давоми тўртнинчи сахифада.

Абдулла ОРИПОВ,
Ўзбекистон Қаҳрамони, Ҳалқ шоирি

АЭЛ

Йигитлар мактубин биттаңда қондан,
Келинлар фиродан чекканды ёш.
Унинг ҳам паноҳи қайтмади жангдан,
Үн тўқиз ёшида бева қолди у.

Севидан етиму умрдан ярим,
Куриган кўксига ёғиз беланчак.
Абдий фиродни, ҳайҳот, дўстларим,
Абдий висол деб билди келинчак.

Қақраган лабларда оловли нафас,
Кечалар кечмишин айлади кўмир.
Паришон сочлари ёр кўкси эмас,
Муздайдин болища қолди бир умр.

Йиллар ҳам ўтилар, ҳамон у ёғиз,
Мунгайиб термулар боттувчи қунга.
Эй номард табият, борми сенда ҳис,
Қайтадан баҳт берсанг бўлмасми унга?!

Бошлиниши биринчи сахифада.

Орамиздагилардан бирини
отишина қилаётгандар нечта, улар
каердан пайдо бўла қолиши, билиб
келиш учун жўнатиши. Бир қанча
вақт ўтгандан кейин биз томонимиз
дан жўнаган аскар ўзимизни кирадан
бўлган солдатлар билан бирга
келди. Кейин билас, якин атрофда
хеч қандай душман йўқ. Улар ҳар
бий таёғгарлик кўришаётган экан.
Ана шу таёғгарлик бир нечта на
қирон ўйигларни орамиздан олиб
кетди. Бир нечтамизни ярадор
киради.

Ўғлим, агар уруш бўлмаганида бу
каби аламли ҳолат юз бермас эди.
Дўстларим ўлмас, ярадор ҳам
бўлишишас эди. Ўлган дўстларим
нинг яшашга ҳаққи бор эди. Жаро
ҳатланган аскарлар ҳам сог-саломат
юришлари мумкин эди. Нечораки,
ўтган ҳолатни ортга қайтарib
бўлмайди. Кўрдингми, болам, уруш
ана шундай ёмон нарса. Уруш гўдак
ларни ота-онасиз яшашга маҳкум
этади. Уруш кимнингдир ёрини,
кимнингдир фарзандини, кимнинг
дўстини олиб кетади. Ҳа-ҳа, у
хеч кимга кувонч-келтирмайди. Бол
ларим, сизлар бундай кора кун
ларнинг корасини ҳам кўрмандлар.

ИЖОДИЙ ИЗЛАНИШГА РАФБАТ

З май куни по
тахтимиздаги "Тур
кистон" саройида
"Олтин қалам" мил
лий мукофоти учун
эълон килинган XI
халқаро танлов
ғолиб ва соврин
дорларини тақдир
лаш маросими
бўлиб ўтди. Халқаро
ва ҳамоат ташкилотлари, вазир
лик ва идоралар, оммавий ахборот
воситалари вакиллари, талаба-шўлар
иширикодаги тадбирда мамлакати
мида амалга ошири
лаётган ислоҳотлар,
уарини мазмун-мо
ҳитини холис ва ҳақоний ёритиши,
халқимиз маънавиятини юксалтириши,
демократик қадриятлар бар
қарорларини таъминлашда матбуот
нинг ўрни ва аҳамияти, Президентимиз
израҳатни ўзимолигига ижодкорлар меж
натини қадрлаш ва самаралин ижод
қилиш учун юратилган шарт-шароитлар
aloҳida таъкидланди.

Давлатимиз раҳбари ташаббуси
билин таъси этилган "Олтин қалам" ми
ллий мукофоти энг фаол ва изла
нувчан журналистларни кўллаб-куватла
шаш ва рағбатлантиришида шумҳом омил
бўлмоқда. Бу йил танловга 510 нафар
журналист 8500 га яқин ижодий ишлар
ини таҳдим этди. Халқаро танловнинг
Бош миллий мукофоти, телевидение,
радио, босма оммавий ахборот воси
талари ва интернет-журналистикаси
йўналишлари бўйича галибларга, шу
нингдек, "Энг яхши матбуот хизмати",
"Энг яхши фотопортаж учун" рагбат
лантиручи мукофотлар берилди. Тан
ловнинг Бош миллий мукофотини кўлга
киритган "Тошкент" телерадиоканали
ижодий жамоаси масхсус диглом, "Ол
тин қалам" кўкраб нишони, ҳайкалчиси
ва энг кам иш ҳақининг икки юз бар
бари миқдорида пул мукофоти билан
тақдирланди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси
Бош вазири ўринбосари Б.Ходи
ев сўзга чиқди.

Вазира ИБРОХИМОВА

Наҳот ишқ қисмати бунча беради,
Бунчалар буюксан вафо шеваси.
Сенгидир ҳурматим, сенга шарафим,
Қаҳрамон жангчининг содиқ беваси.

Сизчи эй, садоқат сатридан нолиб,
Надомат комида қолғанлар, айтинг.
Ўзининг минг битта бозордан олиб,
Минг битта бозорга согланлар айтинг.

Шу чўлпон кўзларнинг буюк ҳурмати,
Шу акиқ лабларнинг рост сўзи дея,
Сўйланг-чи, вафонинг надир қиммати,
Сиз ҳам куттамисиз бирор сония?!

Баъздан тирноқлар безаги учун
Саҳардан шомгача қўлурсиз тоқат.
Бироқ ёрнингизни куттали нечун
Топилмас тирноқча сабури қаноат.

Назокат пайтимас, яқинроқ қелинг,
Буюк зот қопида айлантиз салом.
Шу содиқ бевава саждалар қилинг,
Шу содиқ бевава айланг эхтиром.

Хатто зеб-зийнатни юлкиб знёда,
Ҳайкал ҳам кўйиниз бамисли ҳаёл.
Шундайлар бўлмаси атар дунёда,
Бу қадар мұхтарам бўлмасди аёл.

Шукрлар бўлсинки, бугун юрти
миз тинч, мамлакатимиз обод. Сар
ҳадларимизда юртнинг мард ўғлон
лари қалқон бўлиб туришибди. Бу
ларнинг барчасига шуркона айтиш
лозим. Зотан, шукр қилгувчига
Яратувчи ўз неъматларини мўл-кўл
қилиб беради.

ДЎСТИМДАН ЭШИТГАНИМ

Кушларга ин – Ватандир. Бу инда
полапонлар улғаяди. Уларнинг баҳ
тиёр чуғур-чуғуслари шу индаги
осоиштаслики билан боғлик. Соадат
калити бу – тинчлик. Бир дўстим
бор. У бошидан ўтган баъзи воқеа
ходисаларни менга айтиб туради. Унинг
ҳикояларидан бири ёдимда
муҳранини колган. Мен ушбу воқеа
нинг тилидан сўзлаб бермоқчи
манди.

12-13 яшар болакайман. Ерга урса
осмонга салчидиган пайтларим-да.
Ўтганинг ўргонин, кеттаганинг кет
номини тортиб оладиган бозори
бola эдим. Отам қаҷон эсинг киради,
сен болани, деб ҳар замон-ҳар
замон танбех берib қолади. Менинг
эсими арилар киргизб қўйди. Қан-

дай қилиб дея ўйлаётгандир
сиз. Қуналардан бир кун ўзим
дан икки ёш катта қўши
била билан ариларнинг ини
бизга бошладик. У ҳар гал
арни инни бузганда кўйла
гина бошига ўраб оларди,
урра қочарди. Мен ҳам
биздан арилар галаси ёпи
рилиб юзим, кўзим, кулогим
ни талай бошлади. Жон
ҳолатда ўзимни сувга отидим.
Уйга йилғаб келдим. Онам
менга кўшилиб йилғаб олди.
Болажоним кўчада тўғри
тўғри юрсанг бўлмасмиди,
дега кўйинин танбех берган
бўлди. Кечга томон отам иш
дан келди. Юз-кўзларим ши
шиб кетган. Афти ангорим
караб бўлмас эди. Секин
олдимга келиб ахволинг я
хими ўғлим, деди. Мен йил
бўлмас ибордим. Бўлган воқеа
ни оқизмай-томизмай гапи
риб бердим. Шунда отам
мени овутиб ҳам, юпатиб
ҳам ўтиради. Жон-жонимга
сингиб кетадиган бир ўгит

етишини касб қилиб олганлар бор.
Ёшлар кечга ким бўлганимиз, бугун қан
дай натижаларга эришаётганимизни
тушунишлари керак. Ва катта мак
садлар билан яшамоклари даркор.

2016-yil 6-may № 19 (4366)

ҚИЗИМ ЧИЗГАН СУРАТ

Бир куни қизим, "Менга опок
қозоз ва қаламлар олиб келиб бе
ринг", деди. Ишдан кайтар чоғда
қизим сўраган нарасаларни олиб кел
дим ва унга бердим. Унинг шодли
гига чегара йўқ эди. Назаримда, бу
оламда ундан баҳти қизалоқ, унинг
кувончига шерик бўлғатган мендай
саодатли ота йўқ эди гўё. У хона
сига кириб кетди. Анча вактлардан
кейин бир расм чизиб келди. Унинг
тасвирида бир чинор дарахти, унинг
устуди лайлак якка оёқда турган
холатда акс ётирилган. Лайлак
қизил тумшуғини осмонга қаратган
холатда турибди. Унинг чизган сурати
менга жуда ёди. Бу бегуруғ кўнгил
нинг гўзлал тасавури эди. Уни аста
саволга тутаман.

— Ўш, қизим айт-чи, дарахт ва
лайлак чизиш қаердан хаёлининг

хайали. У тинчлик, фаровонлик,
яхшилик тимсоли, деган эдингиз.
Мен шунинг учун унинг суратини
чиздим. Доим тинчлик бўлсин деб
ният қилдим.

Унинг бу гўзлар орзулини менинг
умидларимга ўхшайди. Ҳа, бу дунё
миз, Ватанимиз тинч бўлсин. Она
Ватанимиз омон бўлсин. Прези
дентимизнинг доиншамондана
сўзлари хаёлимда доим чарх уради:
"Халқимиз қаҷон, қаерда
бўлмасин, дуга кўл очар экан, ав
вало, тинчлик бўлсин, омонлик
бўлсин, деб ният қиласди, Яраттан
дан шуни сўрайди. Бу иккى сўз эл
ортизмизнинг кон-кони, юрак-юра
ги, сүяк-сүягиға сингиб, унинг учун
хайёт мазмунига – бебаҳо кадрият
га айланниб кетган." Чиндан ҳам
шундай. Биз бу эзгу дуоларни ота
бобаларимиздан эшигтганимиз. Ўзи
миз ҳам фарзандлар олдида шу
сўзларни айтиб дуга кўл очамиз.
Келажагимиз бўлған зурриётларни
хам бу азиз элдан ана шу гўзлал
фазилатни олайтгани қўнгилга
таскин, кувонч, баҳтиёрик армун
тавони.

***

ТИНЧЛИК ҚАДРИ

берди: "Ўғлим, қилимишнинг яраса
жазо олибсан. Ахир, бирорининг ўйни
бузасан-у шенга жимгина қараб
турадими?" Уй курмок, Ватан курмок
осонни сенга, болам. Шу сенга
сабоқ бўлсин. Энди уй бузма, уй кур.
Ватан курадиганларнинг ёнида сен
ҳам кучинг етгунча қадар хизматнинг
билиши ҳозир.

Бизнинг даврни ахборо
ротлар аспи дейишиди. Тезкор замон деган ибо
ралар ҳам бор. Интернет
ҳаммани, айниқса ёшлар
ни ўзига ром айлаган. Ўз
фирки, дунёқарашига эга
бўлган кишилар-ку, тур
ли сайлар орқали тар
қатилаётгандан хабарларга,
даъватларга, ғояларга
кўр-кўрона эргашиб кета
вермайди. Аммо ҳали
ҳаётий тажрибаси йўқ
шешлар-чи?! Улар ёлғон
ларга алданбани көлишма
син деймиз. Ёшлар би
лишлари керак, дунёда
бировнинг ўйни бузишни,
Ватанини вайрон

кела қолди? Чизгандаринг маъносини
айтиб бера оласаними?

— Бир гал Темур бобо боғида
айланниб юрганимизда, халқаро
анжуманлар саройи теласидаги
қушларни кўрсатиб, ху анави
бино устидаги лайлаклар ҳайқали
ми, деб сўраган ҳам кучинг эдим. Сиз эса, ҳа
қизим, бу лайлак деган куншиниг

айлантирган. Ҳар гал тинч
лик ҳақида сўз кетган ма
ҳали шу шеърни ҳам,
қўшихи ҳам ёдга оламан.

Мамлакатимизда бўла
ётган улкан ўзғаришлар,

кишилар кўнглигидаги яра
твичнанли ишчи, эртани
кунга ишончи – бу тинч
ликдан. Азим тогларнинг хайбату
байрони писанд қилмай равон йўллар,
ҳашаматли кўпиклар курилиши – бу тинч
ликдан. Гонгонинг борига, чўпоннинг кўраси
да, дехоннинг хирмонига, олими
га рагбат ҳам замонавий ўқув
масканларининг қад ростлаётгани,
ёшларни зорида ҳам замонавий
ўқув масканларининг қад ростлаётгани
хар иккисининг вазифаси, бурчидир.

Дунёдун бўлиб ўзғаришларни
бизни ўзимизни ўзимизни ўзимизни

Ҳамид ФУЛОМ,
Ўзбекистон халқ ёзувчisi

ТОШКЕНТИМ

Сен кўшим, сен бахтим,
Мен сенга сигинаман.
Каерда бўлмай шахрим,
Мен сени соғинаман.

Агар тарих тун бўлса
Сен менинг кундузимсан.
Осмон юлдузга тўйса,
Энг ёргу юлдузимсан.

Коҳирада юрардим,
Дердилар шу ерда қол.
Нега қолай! Сен дардим,
Сен иқбол, сен истиқбол.

Жоним сенга тасаддук,
Чучук сувинг — кавсарим.
Тошкентим, сенга куллук,
Сен паноҳим, сарварим.

Токиода японлар,
Сийлашди мени жуда.
Барibir ўша оллар,
Сен бўлдинг дил ичидা.

Одам учун ҳеч қачон,
Иккита бўлмас Ватан.
Биттадир унга осмон,
Биттадир чўлу чаман.

Одам икки Ватанда,
Бир пайтда туғилмайди.
Иккиси бўлса таиза,
Унга ном битта, дейди.

Одам учун муқаддас,
Ўз уйи, ўз дўieri.
Ўзгани этаҳа ҳавас,
Тарқ этгай уни ёри.

Тошкентим, сен ягона,
Шахримсан, дійримсан.
Ўзгаларага афсона,
Менинг гулбаҳоримсан!

Кўкдаги ҳилолингта,
Қўркингта жон тасаддук!
Шонли истиклолингта,
Бахтинга жон тасаддук!

ОХ, СЕНИНГ ЁШЛИГИНГ МЕНДА БЎЛСАЙДИ...

Қўнгил ёшлигини ҳар дам кўмсади,
Ох, сенинг ёшлигинг менда бўлсайди!
Такрор этмас эдим бағритошлигин,
Ох, менда бўлсайди сенинг ёшлигин!

Намунача енгилсан, намунача дайди,
Ох, сенинг ёшлигинг менда бўлсайди!
Бўлмасди бегамлик, бебардошлигин,
Ох, менда бўлсайди сенинг ёшлигин!

Тонг юлдузи каби бир он кулсади,
Ох, сенинг ёшлигинг менда бўлсайди!
Ўтда ёнилардим кўнгил гашлигин,
Ох, менда бўлсайди сенинг ёшлигин.

Юрак имлек севигига яна тўлайди,
Ох, сенинг ёшлигинг менда бўлсайди!
Шодлик, кўкламлигин, серкуёшлигин
Жаҳон ёритарди худди ёшлигин...

СОАТ САНАДИМ...

Севигиде вафони одат санадим,
Ёнинг жафосини роҳат санадим.

Қалам тебратишини ҳар тонг соғини
Вазифа деб билдим, тоат санадим.

Ҳайлимда тоҳо жонланса жилванг,
Мен ўша лаҳзани омад санадим.

Ва лекин, қопларинг чимирилган онни
Муҳаббат гулига оғат санадим.

Сафарда ёман-ён сухбатдош бўлсанг,
Мен буни энг гўзал ҳолат санадим.

Бевақт эсган ҳижрон шамолларини,
Баҳорим боғига горат санадим.

Хорижда Ватаним жамолига зор
Ва сенга интизор, соат санадим.

Тилак ЖЎРА

ОНА НИЯТИ

От чоптириб чиқдинг уйингдан,
От чоптириб қайтти, илоҳим!
Қўлингдаги жиловинг каби
Эркинг бўлсин ўзингда доим.

Майли, менинг ўйлами, болам,
Топганинги сарф қилин ўзинга.
Лек бирорга бўлмагини карам,
Нам тегмасин сира тизинига.

Улгайтиридим полвоним дея,
Толикандай дармоним дея.
Шамол каби елиб борасан,
Олислаги осмоним дея.

Осмонингни олиб қайт, болам,
Қолиб кетма осмон васила.
Отанг қурган бу кичик ҳужра
Осмондаги ҳам кенгидир аслида.

От чоптириб чиқдинг уйингдан,
От чоптириб қайтти, илоҳим!

Қўлингдаги жиловинг каби
Эркинг бўлсин ўзингда доим.

КЎНГИЛ

Кел, эй кўнгил, шаробдай кўйил
Қақраб қолган қақроқ лабимга.
Маст бўлайнин, майлига буткул,
Малҳам бўлсанги соғинич дардимга.

Туйгулардан кўзим қамашиб,
Узоқ йиллар куйладим ойни.
Илон каби ул ҳам чирмашиб,
Туйгулардай авради мени.

Шафоат РАҲМАТУЛЛАЕВ

БОБОТОҒДА БИР ОХУ ҚҮРДИМ

Боботогда бир оху қўрдим,
Товус хиром, ой юз, ўт нигоҳ.
Ошик бўлиб эргашиб юрдим,
Бир қиз бўлиб имлади у гоҳ.
Бир кун деди зебо куралай:
«Эй ошигум, келтил ённинга,
Сўқмоқларни ёшинг қилди лой,
Шунча озор бердим жонинига.
Оламда ишк бўларди ёлғон,
Етмасалар ошик оҳига.

Бу булоқдан сун ич, эй полон,
Жуфтим бўлсанг, айлан оҳуга».

Оху бўлдим, ул сувдан татиб,
Ширин эди висолнинг дами.

Бир кун деди ёрим уйотиб:
«Бунда етди овчи қадами».

Кийикўтунга оғзимга тутиб,
Деди: «Энди ўз ҳолинига қайт».

Одам бўлдим, бир барғни ютиб,
«Қардошинга, — деди — жавоб айт».

Кийикўтунга кўрсатаман деб,
Улоқтиридим мерганин жарга.

«Сайдининг кетди сорлар еб» —
Оху бўлиб сўзлардим ёрга.

У нозланди: «Севинг бўлса рост,
Тозалайсан тогни мергандан».

Шунданди бери оламан қасос

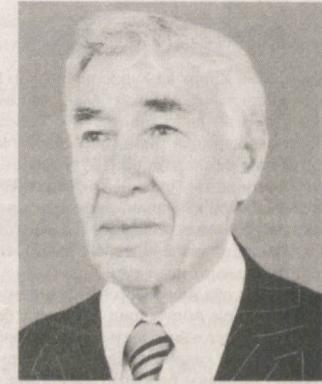
Охуларга озор бергандан.

Одам бўлиб, овчи овлайман,

Оху бўлиб, оқ кийикса ёр.

Эртакнамо бу қисмат экан,

Мажнунона тақдиримда бор.

ДЕРАЗАЛАР

Тун кўйинда ўлкам қишлоқ, шаҳари,
Ойна кўзлар порлар, уйғоқ уй бари.
Шу ўз юлдузларга боқсам, кўнглим дер:
— Улар олам уйин деразалари...

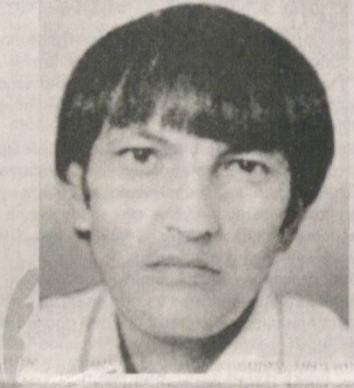
КЕКСАЛИК

Сочим занжирида ажабо, оқ занги,
Қўз демиси кўзгумдан аrimайди чанг.
Вақт деган этгандан тирналган юзим,
Чархланган аклимининг тифига қараги.

ОРЗУ

Оппоқ булатлардан беланчак қилсан,
Ҳилол инагидан ҳаличак қилсан.
Боботог келбатли куб бўлсанму
Баҳорни ўзимга келинчак қилсан.

Чори АВАЗ

ВАТАН

Ватан, менинг юрак ишларим
Билиб бўлмас самовий курдат.
Самовий бир ишонч туфайли
Юрагинга боғланган фақат.

Яшайман оромдан кечиб,
Лаҳзаларни ранга бўял ман.
Бедор тунлар фараҳни ичб,
Суратингни чизгайман, Ватан.

Куйларимга эш бўлиб сиймонг,
Дил тубидан чиқар отилиб.
Ҳар сатримда кулиб тургай тонг,
Юртим, юрсам сенга топини.

Фахри баланд, меҳри туганмас
Бағрингда бир митти инсоним.
Тупроғингда улгайдимми, бас,
Мен ҳам битта ўзбекистонман.

ДАРАХТ

Мен ҳаётнинг остонасидан
Эндинга ҳатлаган одам.
Қимтингнага ўҳшайман минг юйл
Ичкарига кўймоққа қадам.

Бирор кимса ёнимга келиб
Ҳеч менинг ҳолимни сўрмади.
Мен ҳаммани кузатдим минг юйл.
Минг юйл мени ҳеч ким кўрмади.

Кечалари сигмай ўзимга
Кўп сикилиб кетаяпман, о.
Мўъжизага чанқоқ кўзимга
Мақтантулук ниманг бор, дунё?

Кийдир, тўйидир, гоҳи-гоҳида
Айтгиб бергига бир газал ё шеър.
Тингламасам койима, чида,
Тилинг тишла, шайтonga ҳай бер.

Хато қилсан, кўй силтаб қўю
Жудоликдан бермагил жазо:
Сен шу қадар мұқаддас, мангу,
Мен — беш кунлик меҳмонман, дунё!

КЕЛДИМ

Ой нурида милён юйл оқдим,
Сўнг кўзда ёш, кўйаймда кўй
Сенинг темир дарвозанг қоқдим:
Йўлimgа чиқ, кўйимга қадам.

Мен бор-йўги битта меҳмонман,
Сен-да мезбон бўлмокда яра:

Эртаю кеч кулиб юр, шўх-шан,

Қадримга ет, кўнглимга қара.

Кечалари сигмай ўзимга
Кўп сикилиб кетаяпман, о.
Мўъжизага чанқоқ кўзимга
Мақтантулук ниманг бор, дунё?

Кийдир, тўйидир, гоҳи-гоҳида
Айтгиб бергига бир газал ё шеър.
Тингламасам койима, чида,
Тилинг тишла, шайтonga ҳай бер.

Хато қилсан, кўй силтаб қўю
Жудоликдан бермагил жазо:
Сен шу қадар мұқаддас, мангу,
Мен — беш кунлик меҳмонман, дунё!

ЎЗБЕК КАПИТАНИ ЗА ҚОВУЧ ҚОЗИ

(Василий Песков эсдаликларидан)

лар, деворлардаги ўқ отишга мўлжалланган
қатор шинак-дарчалар урушининг кўз косалари
мисол вахимали ва корайиб кўринали.

У ёк-бу ўққа алланглаб, довдираб аста уйимиз
томонга юраман ҳам девдимки, муюлиш
даги уйдан ҳарбни чиши кишиб, ёнга чакириди.

Ўрта ёшлардаги капитан, ўзбек киши руслаш
чакириб кетаётганин, нима қилиб юртадиган
сўраб билгач, бирор ўйланни турганда

сўраб билгач, бирор ўйланни турганда

сўраб билгач, бирор ўйланни турганда

димга бир каталак шўрва билан катта-катта
килиб, кесилган икк бўлак нон кўйди.

Мен иштаха билан шўрвани туширадар
капитан, капитан ўйнан киёфада менга

разм солиб, унишиб кетган телпагим, илма-теш
кўлкотларимни кўлига олиб аста кўра бошлади.

Кейин точада турган ҳарбий ўйлалтасин
олди-да, оғзини очиб, унинг ичидан

коғозга ўралган сарғиш-юшшок бир нарсани
олиб менга узатди: «Ол, егинг. Сенга ёқди бу».

Ўзбек капитани менинг махаласида билан яна
анонг кепалоларсанг ҳам бўлади!

Энди ўйлаб кўрсам, капитаннинг менинг
ишон билан кузатиб кўйтанинг тагида гап
корек.

Улуг аждодимиз Соҳибқирон Амир Темур авлоди, Шарқ Уйғониши (Ренессанс) даврининг буюк намояндадаридан бири Мирзо Улугбек кирқ йил шаҳри азим Самарқандни пойтахт тутиги, Амир Темур салтанатининг бир қисмини барқарор сақлади, улкан бунёдкорлик ишларини амалга ошириди. Аммо бу ишларida қаршилик қилиган, шоҳлик тожини тортиб олиб, мамлакатни ўз худбин ҳоҳишлари туфайли таназзулга бошлаган кучлар бор эди. Уларнинг тепасида Улугбекнинг ўз зуриёди, мутаассиб Мирзо Абдуллатиф турарди.

Ота ва фарзанд ўртасидаги зиддиятлар, олам сирларини билишидан тилак-истик билан мутаассибона ақидаларга кўр-кўрона бўйсуниш орасидаги муросасинизидик, мазрифат ва жаҳолат кураши ўзбек ва озарбайжон халқининг фарзанди, атоқи шоир ва драматург Мақсуд Шайхзоданинг "Мирзо Улугбек" номли машҳур саҳна асарининг бощавози. Шоҳ ва олим, ота ва адопати хўкмдор бурчлари орасидаги изтироблар, мураккаб муносабатлар, ёрқин этириблар, олам ва одам ҳақидаги фалсафий муроҳадалар мазкур тарихий фожиининг ҳар бир давр учун эскирмас ғоявий-бадиий баркамал асар сифатида ахамият касб этишига асосий сабабидир. Бугунги глоబаллашган дунёкашлар замонидаги мазкур асар даврнинг оғрикли саволларига жавоб топшишимиз ва маънавий баркамоллик йўлларидаги бадиий маёқ бўлиб ҳизмат қилишини наъзарда тубиғ режиссер Олимжон Салимов билан камина ҳамкорликда мумтоз асарнинг замонавий жаҳарнини "Мирзо Улугбек"нинг кўйидаги фикрларида кўрдик ва уни Ҳамид Олимжон номидаги Самарқанд вилоят мусиқали драма театрида саҳналаштирилган спектаклининг асосий ғоявий-бадиий концепцияси сифатида белгиладик:

Замонамниг фоят нозик. Ҳар ёқ ҳатарнок! Бизга лозим бузбардастлик, бирлик ва идрок. Бу фурсатда оломонга галён солиб, Бизга қарши қўзғатсанлар бизга дўст эмас. Улар Темур хонадонин ёвуз душмани, Бундай овоҳ зиндонлардан чикмай бўғилар.

Дарҳақиқат, ҳалқни ғалаёнга солиб, уни турли фитналарга бошлаш туфайли қандай даҳшатли воқеалар — фожиалар юз берishi буғунги Араб ярим ороли мисолида ўзининг яққол исботини томпомда. Мана шундай вазиятда жаҳолат ургунини сепаётган манфур кучларнинг "зиндонлардан чикмай бўғиломги" ёнг тўғри йўлдир.

Максад Шайхзоданинг тарихий воеалар мояхиятидан англашган ана шу ҳақиқати ва фалсафий умумлашмалари буғунги кўнларимизга бағоят ҳамоҳанглиқ касб этади. Айни чогда Самарқанд театрида саҳналаштирилган спектаклининг бosh foysasi ҳам мазкур масалаларга қаратиди. Шу билан бир қаторда мутаассиблик, диний ақидапарастлик, худбинлик, жаҳолат каби қатор замонавий долзарб ижтимоий-си-

йсий масалаларга муносабат ҳам спектаклда ўзининг устивор бадиий-эстетик ифода ва ижросини топди.

Спектакл расадхона кўрнишишларини эслатдиган доира шаклидаги безак-декорация билан очилади. Расадхона зинапояларидан уч-

тайдигани рамзий ишора қилиди. Барча воқеалар шу доира ичидаги кечади. Бу ерда Абдуллатифу Гавҳаршодбегимнинг худбин ҳоҳишлари боис тахт ҳам, Улугбек, Али Қушиб, Феруза ва толибул имларни кечисиз коинот сирларини англашга ундаётган курра замин — глобус ҳам, Темур бободан мерос "тож — оғир қалпог" ўзлудулар жамолининг жозибалирни намоёй этувчи устурлобагча — ҳамма нарса бор. Спектакл персонажлари ана шу рамзий белгилар — ишоралар орасида ўз хос нарсаларини излайдилар. Гоҳида Абдуллатиф каби жазавага тушшиб, тахт вассасасига бериладилар. Гоҳида эса бу сирли дунёнинг синоатларини тушина олмай саросар юрадилар, Томоша, энг аввало, ана шундай шартли шармий хусусиятлари билан томошабинни ўзига

милов эса устози Шукур Бурҳон ижроидаги Мирзо Улугбек образи билан нафас олиб, орзуланиб юрган актёр. У кариб ярим асрдан бери устозининг бориб ўтида чеккан заҳматларини, муносабат, мулоҳазаларини мушҳада этиб юради. Бинобарин, Эркин Комиловда мазкур образга қариб эллик иллил иччи тайёргарлик ва иштиёқ бор. Шулар боисми, актёр Улугбекнинг ҳар бир сўзи, ўй-фикари, хатти-харакатини юрагидан ўтка-зади. Кечинча санъатининг ниҳоятда тасирчанинг устозиниң кўллайди. У устози каби сўзларни жонлантириб, томошабин қалбига таъсир кўрсатни маҳоратини пухта эгаллаган. Актёр ташвиши шоҳ ва донишманд шахснинг зиддиятларини изтироб билан қалбидан ўтказаётган

Вилоят театрларида

дунёсини англашга интиладилар. Спектаклда ўтизга яқин турли персонажлар ҳаракат қиласди. Ҳар бирининг ўз ўрни бор. Бу ҳам режиссернинг эпик фикрларни сўнглиши, саҳна бўшлини тўла камраб олиб, уни мазмун ва томошавиши билан тўлдира олиши, гоявий ва бадиий-эстетик максадни юзага чиқариш маҳоратидан далолатдир.

Маълумки, Мирзо Улугбек бек песасида тарихий шахс

— Ҳўжа Аҳор Валий обраzi салбий маънода талқин этилади. Тўғри, бу шахснинг ўрта асрлар мамлакатимиз тарихидаги роли ва аҳамияти баланд. У Улугбек билан замондод бўлгани холда шоҳ билан муйяд муносабатларга киришани ҳақида маълумотлар йўқ. Бу кўпроқ песа мумлакатининг бадиий тўқимаси маҳсули. Лекин Шайхзода ўз асарида Ҳўжа Аҳор образига ниҳоятда этиётлик билан ёндашади. Унинг киёфасини песасининг ёнг сўнгти

курнишишларидан кичик бир лавҳада жонлантиради. Шу маънода песа бўйича ҳам, аввалига шахснинг ўрта асрлар мамлакатимиз тарихидаги роли ва аҳамияти баланд. У Улугбек билан замондод бўлгани холда шоҳ билан муйяд муносабатларга киришани ҳақида маълумотлар йўқ. Бу кўпроқ песа мумлакатининг бадиий тўқимаси маҳсули. Лекин Шайхзода ўз асарида Ҳўжа Аҳор образига ниҳоятда этиётлик билан ёндашади. Унинг киёфасини песасининг ёнг сўнгти

курнишишларидан кичик бир лавҳада жонлантиради. Шу маънода песа бўйича ҳам, аввалига шахснинг ўрта асрлар мамлакатимиз тарихидаги роли ва аҳамияти баланд. У Улугбек билан замондод бўлгани холда шоҳ билан муйяд муносабатларга киришани ҳақида маълумотлар йўқ. Бу кўпроқ песа мумлакатининг бадиий тўқимаси маҳсули. Лекин Шайхзода ўз асарида Ҳўжа Аҳор образига ниҳоятда этиётлик билан ёндашади. Унинг киёфасини песасининг ёнг сўнгти

курнишишларидан кичик бир лавҳада жонлантиради. Шу маънода песа бўйича ҳам, аввалига шахснинг ўрта асрлар мамлакатимиз тарихидаги роли ва аҳамияти баланд. У Улугбек билан замондод бўлгани холда шоҳ билан муйяд муносабатларга киришани ҳақида маълумотлар йўқ. Бу кўпроқ песа мумлакатининг бадиий тўқимаси маҳсули. Лекин Шайхзода ўз асарида Ҳўжа Аҳор образига ниҳоятда этиётлик билан ёндашади. Унинг киёфасини песасининг ёнг сўнгти

курнишишларидан кичик бир лавҳада жонлантиради. Шу маънода песа бўйича ҳам, аввалига шахснинг ўрта асрлар мамлакатимиз тарихидаги роли ва аҳамияти баланд. У Улугбек билан замондод бўлгани холда шоҳ билан муйяд муносабатларга киришани ҳақида маълумотлар йўқ. Бу кўпроқ песа мумлакатининг бадиий тўқимаси маҳсули. Лекин Шайхзода ўз асарида Ҳўжа Аҳор образига ниҳоятда этиётлик билан ёндашади. Унинг киёфасини песасининг ёнг сўнгти

курнишишларидан кичик бир лавҳада жонлантиради. Шу маънода песа бўйича ҳам, аввалига шахснинг ўрта асрлар мамлакатимиз тарихидаги роли ва аҳамияти баланд. У Улугбек билан замондод бўлгани холда шоҳ билан муйяд муносабатларга киришани ҳақида маълумотлар йўқ. Бу кўпроқ песа мумлакатининг бадиий тўқимаси маҳсули. Лекин Шайхзода ўз асарида Ҳўжа Аҳор образига ниҳоятда этиётлик билан ёндашади. Унинг киёфасини песасининг ёнг сўнгти

курнишишларидан кичик бир лавҳада жонлантиради. Шу маънода песа бўйича ҳам, аввалига шахснинг ўрта асрлар мамлакатимиз тарихидаги роли ва аҳамияти баланд. У Улугбек билан замондод бўлгани холда шоҳ билан муйяд муносабатларга киришани ҳақида маълумотлар йўқ. Бу кўпроқ песа мумлакатининг бадиий тўқимаси маҳсули. Лекин Шайхзода ўз асарида Ҳўжа Аҳор образига ниҳоятда этиётлик билан ёндашади. Унинг киёфасини песасининг ёнг сўнгти

курнишишларидан кичик бир лавҳада жонлантиради. Шу маънода песа бўйича ҳам, аввалига шахснинг ўрта асрлар мамлакатимиз тарихидаги роли ва аҳамияти баланд. У Улугбек билан замондод бўлгани холда шоҳ билан муйяд муносабатларга киришани ҳақида маълумотлар йўқ. Бу кўпроқ песа мумлакатининг бадиий тўқимаси маҳсули. Лекин Шайхзода ўз асарида Ҳўжа Аҳор образига ниҳоятда этиётлик билан ёндашади. Унинг киёфасини песасининг ёнг сўнгти

курнишишларидан кичик бир лавҳада жонлантиради. Шу маънода песа бўйича ҳам, аввалига шахснинг ўрта асрлар мамлакатимиз тарихидаги роли ва аҳамияти баланд. У Улугбек билан замондод бўлгани холда шоҳ билан муйяд муносабатларга киришани ҳақида маълумотлар йўқ. Бу кўпроқ песа мумлакатининг бадиий тўқимаси маҳсули. Лекин Шайхзода ўз асарида Ҳўжа Аҳор образига ниҳоятда этиётлик билан ёндашади. Унинг киёфасини песасининг ёнг сўнгти

курнишишларидан кичик бир лавҳада жонлантиради. Шу маънода песа бўйича ҳам, аввалига шахснинг ўрта асрлар мамлакатимиз тарихидаги роли ва аҳамияти баланд. У Улугбек билан замондод бўлгани холда шоҳ билан муйяд муносабатларга киришани ҳақида маълумотлар йўқ. Бу кўпроқ песа мумлакатининг бадиий тўқимаси маҳсули. Лекин Шайхзода ўз асарида Ҳўжа Аҳор образига ниҳоятда этиётлик билан ёндашади. Унинг киёфасини песасининг ёнг сўнгти

курнишишларидан кичик бир лавҳада жонлантиради. Шу маънода песа бўйича ҳам, аввалига шахснинг ўрта асрлар мамлакатимиз тарихидаги роли ва аҳамияти баланд. У Улугбек билан замондод бўлгани холда шоҳ билан муйяд муносабатларга киришани ҳақида маълумотлар йўқ. Бу кўпроқ песа мумлакатининг бадиий тўқимаси маҳсули. Лекин Шайхзода ўз асарида Ҳўжа Аҳор образига ниҳоятда этиётлик билан ёндашади. Унинг киёфасини песасининг ёнг сўнгти

курнишишларидан кичик бир лавҳада жонлантиради. Шу маънода песа бўйича ҳам, аввалига шахснинг ўрта асрлар мамлакатимиз тарихидаги роли ва аҳамияти баланд. У Улугбек билан замондод бўлгани холда шоҳ билан муйяд муносабатларга киришани ҳақида маълумотлар йўқ. Бу кўпроқ песа мумлакатининг бадиий тўқимаси маҳсули. Лекин Шайхзода ўз асарида Ҳўжа Аҳор образига ниҳоятда этиётлик билан ёндашади. Унинг киёфасини песасининг ёнг сўнгти

курнишишларидан кичик бир лавҳада жонлантиради. Шу маънода песа бўйича ҳам, аввалига шахснинг ўрта асрлар мамлакатимиз тарихидаги роли ва аҳамияти баланд. У Улугбек билан замондод бўлгани холда шоҳ билан муйяд муносабатларга киришани ҳақида маълумотлар йўқ. Бу кўпроқ песа мумлакатининг бадиий тўқимаси маҳсули. Лекин Шайхзода ўз асарида Ҳўжа Аҳор образига ниҳоятда этиётлик билан ёндашади. Унинг киёфасини песасининг ёнг сўнгти

курнишишларидан кичик бир лавҳада жонлантиради. Шу маънода песа бўйича ҳам, аввалига шахснинг ўрта асрлар мамлакатимиз тарихидаги роли ва аҳамияти баланд. У Улугбек билан замондод бўлгани холда шоҳ билан муйяд муносабатларга киришани ҳақида маълумотлар йўқ. Бу кўпроқ песа мумлакатининг бадиий тўқимаси маҳсули. Лекин Шайхзода ўз асарида Ҳўжа Аҳор образига ниҳоятда этиётлик билан ёндашади. Унинг киёфасини песасининг ёнг сўнгти

курнишишларидан кичик бир лавҳада жонлантиради. Шу маънода песа бўйича ҳам, аввалига шахснинг ўрта асрлар мамлакатимиз тарихидаги роли ва аҳамияти баланд. У Улугбек билан замондод бўлгани холда шоҳ билан муйяд муносабатларга киришани ҳақида маълумотлар йўқ. Бу кўпроқ песа мумлакатининг бадиий тўқимаси маҳсули. Лекин Шайхзода ўз асарида Ҳўжа Аҳор образига ниҳоятда этиётлик билан ёндашади. Унинг киёфасини песасининг ёнг сўнгти

курнишишларидан кичик бир лавҳада жонлантиради. Шу маънода песа бўйича ҳам, аввалига шахснинг ўрта асрлар мамлакатимиз тарихидаги роли ва аҳамияти баланд. У Улугбек билан замондод бўлгани холда шоҳ билан муйяд муносабатларга киришани ҳақида маълумотлар йўқ. Бу кўпроқ песа мумлакатининг бадиий тўқимаси маҳсули. Лекин Шайхзода ўз асарида Ҳўжа Аҳор образига ниҳоятда этиётлик билан ёндашади. Унинг киёфасини песасининг ёнг сўнгти

курнишишларидан кичик бир лавҳада жонлантиради. Шу маънода песа бўйича ҳам, аввалига шахснинг ўрта асрлар мамлакатимиз тарихидаги роли ва аҳамияти баланд. У Улугбек билан замондод бўлгани холда шоҳ билан муйяд муносабатларга киришани ҳақида маълумотлар йўқ. Бу кўпроқ песа мумлакатининг бадиий тўқимаси маҳсули. Лекин Шайхзода ўз асарида Ҳўжа Аҳор образига ниҳоятда этиётлик билан ёндашади. Унинг киёфасини песасининг ёнг сўнгти

курнишишларидан кичик бир лавҳада жонлантиради. Шу маънода песа бўйича ҳам, аввалига шахснинг ўрта асрлар мамлакатимиз тарихидаги роли ва аҳамияти баланд. У Улугбек билан замондод бўлгани холда шоҳ билан муйяд муносабатларга киришани ҳақида маълумотлар йўқ. Б

